

I. A 2004/38/EK Irányelv 37. cikke folytán a hazai (tagállami) megengedő szabályozás alapján a közjegyző - mint hatóság által - a felek nyilatkozata szerint nyilvántartott élettársi kapcsolat a 2007. évi I. törvény 2.§ b), bj) pontja szerinti hatóság előtt regisztrált élettársi kapcsolattal azonos.

II. A törvényi hatály elismerése nem zárja ki, hogy a hatóság az élettársi kapcsolat valós tartalmát érdemben vizsgálja. [2007. évi I. tv. 2. §, 1. § (1) bek.; 2007. évi II. tv. 13. § (1) bek., 42. § (6) bek., 42. § (7) bek., 43. § (2) bek.; 2008. évi XLV. tv. 36/E. § (2) bek., 1. § (2) bek., 13. § (1) bek.].

[1] A koszovói állampolgár felperessel szemben a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság 2013. február 22-én – kiutasítása mellett - 36 hónapos beutazási és tartózkodási tilalmat (a továbbiakban: BTT) rendelt el. A felperes e tilalom ellenére 2014. január 4-én Magyarország területére lépett, majd állítása szerint élettársi kapcsolatot létesített H. N. Sz.-l, melyet egy, a közjegyző által kiállított Élettársi Nyilatkozatok Nyilvántartásába való felvételtől szóló végzéssel igazolt. Ezt követően 2014. április 15. napján magyar állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagjaként a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény (a továbbiakban: Szmtv.) szerinti tartózkodási kártya kiállítása iránti kérelmet terjesztett elő. Az idegenrendészeti hatóság a kérelmet befogadta, egyidejűleg a felperessel szemben idegenrendészeti eljárást indított.

[2] Az eljárás eredményeképpen 2014. április 15. napján kelt határozatával a felperest - mivel a magyarországi tartózkodási feltételeket nem teljesítette - az Európai Unió területéről Koszovó területére kiutasította, vele szemben három év beutazási tilalmat rendelt el.

[3] A határozat indokolása szerint a BTT hatálya alatt álló felperes magyarországi tartózkodására más jogcímen jogot nem szerzett, mert az élettársi kapcsolata révén nem tartozik az Szmtv. 1.§ (1) bekezdés da) pontja szerint annak hatálya alá. A fentiek folytán az idegenrendészeti hatóság a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) 13.§ (1) bekezdés i) pontja alapján - tekintettel a 42.§ (6) és (7) bekezdéseire - rendelkezett a felperes kitoloncolással történő kiutasításról.

[4] A felperes – az Szmtv. hatályával kapcsolatos hatósági álláspontot vitató - keresetének az elsőfokú bíróság helyt adott, az alperesi határozatot hatályon kívül helyezte.

[5] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes keresete, annak indokai minden vonatkozásában megalapozottak, a közjegyzői nyilvántartásba vett élettársi kapcsolat az Szmtv. 2.§ b) pont bj) alpontjának megfelel. A jogerős ítélet indokolása hivatkozott a 2011. augusztus 1-én hatályba lépett jogszabály módosításra, melynek folytán újabb elemekkel bővült a családtag fogalma, mivel az új rendelkezés kimondja, hogy családtag a magyar állampolgár harmadik országbeli állampolgár élettársa, ha a magyar hatóság vagy az Európai Unió más tagállamának hatósága előtt regisztrált élettársi kapcsolatot létesített.

[6] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint mind a közjegyző által nyilvántartott, mind az anyakönyvvezető által bejegyzett élettársi kapcsolat beleesik a családtag fogalmába, mivel ezzel ellentétes értelmezés sem a jogszabály céljából, sem szövegéből nem következik. Az elsőfokú bíróság ugyanakkor elismerte, hogy az azonos neműek anyakönyvvezető által bejegyzett élettársi kapcsolatához (2009. évi XXIX. törvény) a jogalkotó több jogot fűz, mint az akár egyező, akár különemű felek közjegyző által nyilvántartásba vett kapcsolatához, e körben utalt a 2004/38/EK, az európai parlament és tanács irányelvére (a továbbiakban: Irányelv).

[7] Az elsőfokú bíróság mindezek alapján megállapította, hogy a közjegyző által bejegyzett élettársi

kapcsolat a felperes számára családtagi státuszt teremt, az Szmtv. hatálya alá tartozik, ennél fogva a tartózkodási kártya kiadása folyamatban létére tekintettel rendelkezett tartózkodási jogcímmel, így kiutasítása jogsértő. Az elsőfokú bíróság a tartózkodási kártya iránti, folyamatban lévő eljárásra tekintettel az új eljárás elrendelését mellőzte.

[8] A jogerős ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmében az alperes a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete hibás jogértelmezésen alapul, téves és okszerűtlen megállapításokat tartalmaz.

[9] Az alperes felülvizsgálati kérelme alapos.

[10] A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból téves következtetésre jutott az alperesi határozat jogszerűségével kapcsolatban, döntésével és indokaival a felülvizsgálati bíróság nem ért egyet.

[11] A Kúria mindenekelőtt rögzíti, hogy az alperes döntését két különböző, egymástól független jogi indokolással támasztotta alá, melyek jogszerűsége egyenként vizsgálendő.

[12] Az alperes a felperes kiutasítását elsősorban azért rendelte el, mert a felperes megszegve a Harmtv. 13.§ (1) bekezdésében foglaltakat, érvényes tartózkodási engedély nélkül, mi több, a 13.§ (1) bekezdés i) pontjában nevesített, a rá vonatkozó beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés hatálya alatt utazott be Magyarország, illetve a schengeni térség területére, s ehhez nem kérte az elrendelő hatóság külön engedélyét. Ez olyan körülmény, amely a felperes jogszerű magyarországi tartózkodását nem egyszerűen megkérdőjelezi, hanem egyenesen kizárja. E kategorikus megállapítás indoka az, hogy a felperessel szemben a megelőző eljárásban elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom időben minden későbbi - a felperes által előállított körülményt - eseményt megelőz. Ennél fogva nem tekinthető jogsértőnek, hogy a felperessel szemben a tartózkodási kártya iránti kérelem benyújtását követően az alperesi hatóság a Vhr. 114.§ (1) bekezdése alapján eljárást kezdeményezett és a Harmtv. 43.§ (2) bekezdés b) pontjában foglaltak szerint ismételt kiutasította hazánkba, vele szemben újfent beutazási és tartózkodási tilalmat rendelt el. Az elsőfokú bíróság sajnálatos módon a fentieket figyelmen kívül hagyta, illetőleg a határozat jogszerűségéről hozott ítéletében e körülményt nem súlyának megfelelően kezelte.

[13] A Kúria álláspontja szerint ezen – felperes által sem vitatott – érvelés önmagában megalapozza a hatósági intézkedés törvényességét.

[14] Az alperes határozatában másodlagosan a tényállás részévé tette azt a körülményt is, hogy a felperes jogellenes beutazását követően magyar állampolgárral létesített élettársi kapcsolatára hivatkozással tartózkodási kártya iránti kérelmet terjesztett elő. Az alperes erről úgy foglalt állást, hogy a felperes az élettársi kapcsolat folytán nem tartozik az Szmtv. személyi hatálya alá, a kérelem benyújtása pedig magyarországi tartózkodási jogot átmenetileg sem igazol. Ezen alperesi érvelés kapcsán a Kúria a következőkre mutat rá.

[15] A felperes a tartózkodási kártya iránti kérelmének előterjesztése céljából kereste meg az idegenrendészeti hatóságot, amely a kérelmet átvette. Az átvétel - figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 29.§ (1) bekezdésében foglaltakra is - helyes eljárási cselekmény volt, ugyanakkor megállapítható, hogy az átvétel ténye a felperes számára nem keletkeztetett jogosultságot a

tartózkodásra, még ideiglenes jelleggel sem. Az Szmtv. 22.§-a rendelkezik a családtag tartózkodási jogát igazoló okmányról, e jogszabályhely (2) bekezdése rendezi a kérelem benyújtására tekintettel kiadandó igazolásokat.

[16] A Kúria hangsúlyozza, hogy a Ket. 29.§ (1) bekezdésére tekintettel történt kérelem átvétele olyan egyszerű eljárási cselekmény, amely nem jár együtt az Szmtv. 22.§ (2) bekezdésének sem első, sem - a 8.§-ra utaló - második fordulatóban nevesített igazolások kiadásával, ily módon a kérelem átvételének ténye a jogszerű tartózkodást ebben és a hasonló tényállású esetekben ideiglenes jelleggel sem alapozza meg. A felperes, tekintve, hogy BTT hatálya alatt álló személy, sem belépésre, sem magyarországi tartózkodásra nem rendelkezik jogosultsággal, melyből eredően részére a hatóság – a cogens jogszabályi rendelkezésekkel szemben (Harmtv. 13.§ (1) bekezdés h) és i) pontja, 13.§ (2) bekezdés, 40.§ (1) bekezdés) – nem adott ki és nem is adhatott ki ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolást.

[17] A Kúria ezt követően vizsgálta, hogy a felperes az Szmtv. személyi hatálya alá tartozik-e, megfeleltethető-e családtag fogalomnak. Az Szmtv. 2.§ b) pont bj) alpontja szerint e törvény alkalmazásában családtagnak minősül a magyar állampolgár harmadik országbeli állampolgár élettársa, amennyiben magyar hatóság vagy az Európai Unió más tagállamának hatósága előtt regisztrált élettársi kapcsolatot létesített.

[18] Az nem vitás, hogy a felperes H. N. Sz-val - formai értelemben - élettársi kapcsolatot létesített, mely tény egy, a közjegyző által kiállított Élettársi Nyilatkozatok Nyilvántartásába való felvételről szóló végzéssel igazolt. Az egyes közjegyzői nemperes eljárásokról szóló 2008. évi XLV. törvény (a továbbiakban Tv.) 36/E.§ (2) bekezdése rögzíti, hogy a felek nyilvántartásba vett nyilatkozata igazolja az élettársi kapcsolatot. A Tv. több rendelkezése pedig alátámasztja, hogy a közjegyző eljárása hatósági szintű eljárás, a bíróság eljárásával azonos hatályú [1.§ (2) bekezdése] határozata a járásbíróság határozatával azonos hatályú [13.§ (1) bekezdése].

[19] Mindebből következik az Szmtv. 2.§ b) pont bj) alpontnak való megfelelés, melyet az alperes sikerrel nem tudott megcáfolni. Az a felvetés ugyanis, hogy az Irányelv 2. cikk 2. pont b) alpontja kimondja azt, hogy a regisztrált élettársi kapcsolat akkor keletkeztet családi státuszt, ha a tagállam azt a házassággal egyenértékűnek tekinti, és a magyar szabályozást is e szerint kell értelmezni, nem foghatott helyt. Hazánk jogrendszere ezt az egyenértékűséget nem ismeri el, ugyanakkor az Irányelv direkt módon nem is alkalmazható, azt a jogalkotó módosítással az Szmtv. részévé tette anélkül, hogy a fenti kizáró okot nevesítette volna. Sőt, a jogalkotó az Irányelv 37. cikkének megfelelően a magyar jogszabályban az uniós rendelkezéshez képest [2. cikk 2. pont b) alpont] kedvezőbb tartalmú szabályt alkotott az élettársi kapcsolat értékelésére. A felperes tehát az Szmtv. hatálya alá tartozik, miként ezt az elsőfokú bíróság helyesen megállapította. Ugyanakkor hangsúlyozza a Kúria, hogy a törvényi hatály elismerése nem zárja ki, hogy a hatóság az élettársi kapcsolat valós tartalmát érdemben vizsgálja, tekintve, hogy a közjegyző az előtte megtett nyilatkozat valós, tényleges tartalmát nem ellenőrzi, azt csupán nyilvántartja.

[20] Az elsőfokú bíróság tévesen foglalt állást a további kérdésekben. A hatóságot a felperes tartózkodási kérelmének befogadása és az azzal kapcsolatos eljárási kötelezettség nem fosztja meg attól, hogy a korábbi beutazási tartózkodási tilalomra, az ezt sértő, súlyosan jogellenes felperesi magatartásra tekintettel a felperessel szemben alkalmazandó idegenrendészeti kényszerintézkedés kérdésében döntsön. A hatóság mérlegelheti a kiutasítási eljárás felfüggesztését, de ez számára nem kötelező. Így az alperes jogszerűen folytatta le a per tárgyát képező határozat meghozatalát eredményező eljárását, melyben jogszerű döntést hozott, annak ellenkezőjét a felperes csak állította,

kellően alátámasztani nem tudta. A felperes által beadott, a családi tagi státusra alapított kérelem nem írja, nem írhatja fölül a felperes korábban rögzült jogi helyzetét, a beutazási és tartózkodási tilalom fennállásának tényét.

[21] Minderre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275.§-ának (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és a felperes megalapozatlan keresetét elutasította a Pp. 339.§ (1) bekezdésében foglalt feltételek hiányában.

(Kúria Kfv.II.37.894/2014.)